

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΠΟΦΑΣΗ

220/2014

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 10^η Ιουλίου του έτους δύο χιλιάδες δέκα τέσσερα (2014) ημέρα Τρίτη και ώρα 10.00 π.μ. και επί της οδού Κηφισίας 7 (5^{ος} όροφος), όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Πρόεδρος :** Ράϊκος Δημήτριος,
Αντιπρόεδρος : Μπουσουλέγκα Χριστίνα
2. Μέλη : Καραμανλής Ευάγγελος
Κουλούρη Ιωάννα
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Κατά την διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν ο εισηγητής κ. Ταρασίδης (μέσω τηλεδιάσκεψης) και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων κ. Καξιρή, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητής: Γεώργιος Ταρασίδης, Μηχανικός/Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ

Ερώτημα: Το υπ' αρ. πρωτ. Α371608/27.05.2014 αίτημα της «Εγνατία Οδός Α.Ε.», προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και τα συνημμένα σε αυτό στοιχεία, τα οποία παρελήφθησαν από την Αρχή την 02.06.2014 (αριθ. πρωτ. εισερχομένου της Αρχής 2411/27.05.2014), όπως αυτό συμπληρώθηκε με το υπ' αρ. πρωτ. Α372969/25.06.2014 έγγραφο, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 26.06.2014 (αριθ. πρωτ. εισερχομένου της Αρχής 2722/26.06.2014).

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης για προσφυγή της "Εγνατία Οδός Α.Ε." στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για τη σύναψη της σύμβασης «Παροχή υπηρεσιών επίβλεψης των έργων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της "Εγνατία Οδός Α.Ε."», με προεκτιμώμενη αμοιβή 400.000 € (χωρίς Φ.Π.Α.).

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. Α371608/27.05.2014 αίτημα, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 02.06.2014 (αριθ. πρωτ. 2411/27.05.2014), όπως αυτό συμπληρώθηκε με το υπ' αρ. πρωτ. Α372969/25.06.2014 έγγραφο, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 26.06.2014 (αριθ. πρωτ. 2722/26.06.2014), η Εγνατία Οδός Α.Ε. αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.), σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ(δδ) του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης του άρθρου 25 παρ. 1 εδ. α' του ΠΔ 60/2007 για τη σύναψη σύμβασης σε συνέχεια άγονου διαγωνισμού και χωρίς τροποποίηση των όρων της προκήρυξης αρχικής διακήρυξης για τη σύναψη της σύμβασης: «Παροχή υπηρεσιών επίβλεψης των έργων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της "Εγνατία Οδός Α.Ε."» με προεκτιμώμενη αμοιβή 400.000 € (χωρίς Φ.Π.Α.)

I. Ιστορικό-πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Με την υπ' αριθμ. 808/8/19.12.2013 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας "ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε." (Ε.Ο. Α.Ε.) εγκρίθηκε α) η ακύρωση της υπ' αριθμ. 777/2/05.06.13 Απόφασης του Δ.Σ. για τη διενέργεια τριών (3) διαγωνισμών με ανοικτή διαδικασία για την ανάδειξη Συμβούλων παροχής υπηρεσιών επίβλεψης των έργων αρμοδιότητας της «Εγνατία Οδός Α.Ε.», β) η διενέργεια ενός (1) διαγωνισμού με ανοικτή διαδικασία για την ανάδειξη Συμβούλου παροχής υπηρεσιών επίβλεψης των έργων της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της «Εγνατία Οδός Α.Ε.», χρονικής διάρκειας 12 μηνών και με δικαίωμα προαίρεσης-χρονικής επέκτασης για επιπλέον 12 μήνες, με προεκτιμώμενη αμοιβή ύψους € 400.000 € (μη περιλαμβανομένου του ΦΠΑ) με τους παρακάτω όρους και προϋποθέσεις:

- «1. Σε ό,τι αφορά στον τρόπο επιλογής του Συμβούλου παροχής υπηρεσιών επίβλεψης:
  - 1.1 Η επιλογή να γίνει με την Ανοικτή Διαδικασία όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν. 3316/2005 και στην παραγρ. 11α του άρθρου 1 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και το άρθρο 9 του Ν.3316/05.
  - 1.2. Να μη γίνουν δεκτές προσφορές για μέρος των ζητούμενων υπηρεσιών ούτε εναλλακτικές προσφορές για τις ζητούμενες υπηρεσίες.
2. Σε ό,τι αφορά στις προϋποθέσεις συμμετοχής- κριτήρια επιλογής, υπό τις προϋποθέσεις ειδικής τεχνικής και επαγγελματικής καταλληλότητας της παρακάτω παρ. 3, στην ανοικτή διαδικασία δικαιούνται να συμμετέχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αυτοτελώς, σε σύμπραξη ή σε κοινοπραξία που θα συσταθεί ή έχει συσταθεί, εφόσον τα ίδια ή τα μέλη τους (επί συμπράξεων ή κοινοπραξιών):
  - 1) είναι εγγεγραμμένα στα Ελληνικά Μητρώα Μελετητών ή Γραφείων / Εταιρειών Μελετών και διαθέτουν, κατ' ελάχιστον, την εξής γενική επαγγελματική εμπειρία και στελέχωση:
Κατηγορία 10 (μελέτες συγκοινωνιακών έργων) τάξης Δ' ή Ε' και
Κατηγορία 9 (μηχανολογικές - ηλεκτρολογικές - ηλεκτρονικές μελέτες) Η/Μ τάξης Δ' ή Ε' και
Κατηγορία 13 (μελέτες υδραυλικών έργων) τάξης Δ' ή Ε' [...]

3. Σε ό,τι αφορά στις προϋποθέσεις Ειδικής Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας κάθε διαγωνιζόμενος, που πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής της ανωτέρω παραγράφου 2, οφείλει να έχει προσφέρει, μέσω συμβάσεων κατά την τελευταία δεκαπενταετία (1999 έως και σήμερα), υπηρεσίες επίβλεψης (construction management) σε έργα οδοποιίας, υδραυλικά έργα αποχέτευσης και Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) και λιμενικά έργα παρόμοια ποσοτικά και ποιοτικά με τα έργα για τα οποία καλούνται, να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Ως παρόμοια έργα νοούνται, κατ' ελάχιστον:
  - I) έργα οδοποιίας σε επαρχιακό δίκτυο συνολικού μήκους τουλάχιστον 20 χλμ και
  - II) έργα Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων συνολικού προϋπολογισμού τουλάχιστον 10 εκατομμύρια ευρώ και
  - III) υδραυλικά έργα αποχέτευσης συνολικού προϋπολογισμού τουλάχιστον 10 εκατομμύρια ευρώ.
4. Η ανάθεση κάθε σύμβασης να γίνει με το κριτήριο της "πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς" σύμφωνα με τις παραγρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 9 του Ν. 3316/2005 και την παράγρ. 1α του άρθρου 53 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ μετά από αξιολόγηση για κάθε Προσφέροντα.
5. Η Αναθέτουσα Αρχή, πριν τη λήξη της αρχικής σύμβασης, να διατηρήσει το δικαίωμα της χρονικής επέκτασης της για επιπλέον 12 μήνες και την ανάθεση στον ίδιο Σύμβουλο - Ανάδοχο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 31 παρ. 4β της Οδηγίας 2004/18 και άρθρο 10 παρ. 2ε του Ν.3316/05, νέων παρόμοιων υπηρεσιών σε περίπτωση που θα προκύψει σχετική ανάγκη, με προεκτιμώμενη αμοιβή μέχρι του ποσού των 400.000 € (μη περιλαμβανομένου του ΦΠΑ). Η προσφυγή στη διαδικασία αυτή μπορεί να γίνει μόνο επί μία τριετία από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης και κατ' εφαρμογή του δικαιώματος προαιρέσεως. Το μονομερές αυτό δικαίωμα της Εταιρείας θα ασκηθεί με δήλωση της προς το Σύμβουλο παροχής υπηρεσιών επίβλεψης που θα επιδοθεί σε αυτόν οποτεδήποτε σε χρονικό διάστημα τριών ετών από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.[...]

β) Με την υπ' αριθμ. ΑΔΕ 4421/03.02.2014 απόφαση της Διευθύνουσας Επιτροπής (Προϊσταμένη Αρχή) της εταιρείας "ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε." (ΑΔΑ: ΒΙΡ846Ψ8ΟΝ-Χ0Π) εγκρίθηκε το αντικείμενο των υπηρεσιών και των λοιπών τευχών δημοπράτησης καθώς και των προϋποθέσεων Ειδικής Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας της διαδικασίας δημοπράτησης για την ανάδειξη Αναδόχου παροχής υπηρεσιών επίβλεψης των έργων της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της «Εγνατία Οδός Α.Ε.» ως ακολούθως:

- «1. Η προτεινόμενη ομάδα επίβλεψης να περιλαμβάνει τουλάχιστον το παρακάτω προσωπικό με την εξής εμπειρία:
- Ένα (1) Πολιτικό Μηχανικό με Πανεπιστημιακό Πτυχίο, 20 τουλάχιστον ετών κτήσης του και τουλάχιστον 10ετή εμπειρία στην επίβλεψη ή κατασκευή έργων οδοποιίας και
  - Ένα (1) Ηλεκτρολόγο ή Μηχανολόγο Μηχανικό με Πανεπιστημιακό Πτυχίο, 12 τουλάχιστον ετών κτήσης του και τουλάχιστον 7ετή εμπειρία στην επίβλεψη ή κατασκευή έργων εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και υδραυλικά έργων αποχέτευσης και
  - Δύο (2) τουλάχιστον Πολιτικούς Μηχανικούς με Πανεπιστημιακό Πτυχίο, 8 τουλάχιστον ετών κτήσης του και τουλάχιστον 5ετή εμπειρία στην επίβλεψη ή κατασκευή έργων είτε οικοδομικών, είτε υδραυλικών και
  - Ένα (1) τουλάχιστον Πολιτικό Μηχανικό με Πανεπιστημιακό Πτυχίο, 8 τουλάχιστον ετών κτήσης του και τουλάχιστον 5ετή εμπειρία στην επίβλεψη ή κατασκευή λιμενικών έργων και

- Δύο (2) τουλάχιστον Ηλεκτρολόγους ή Μηχανολόγους Μηχανικούς με Πανεπιστημιακό Πτυχίο, 8 τουλάχιστον ετών κτήσης του και τουλάχιστον 5ετή εμπειρία στην επίβλεψη ή κατασκευή έργων εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και
- Ένα (1) τουλάχιστον Ηλεκτρολόγο ή Μηχανολόγο Μηχανικό με Πανεπιστημιακό Πτυχίο, 8 τουλάχιστον ετών κτήσης του και τουλάχιστον 5ετή εμπειρία στην επίβλεψη ή κατασκευή υδραυλικών έργων αποχέτευσης και
- Δύο (2) Τοπογράφους Μηχανικούς με Πανεπιστημιακό Πτυχίο, 8 τουλάχιστον ετών κτήσης του και τουλάχιστον 5ετή εμπειρία στην επίβλεψη ή κατασκευή έργων είτε οδοποιίας, είτε υδραυλικών έργων αποχέτευσης. [...]»

γ) Οι πιο πάνω αναφερόμενοι όροι συμπεριελήφθησαν στα τεύχη ανοικτής διαδικασίας (Προκήρυξη Ανοικτής Διαδικασίας, Συγγραφή Υποχρεώσεων, Τεχνικό Αντικείμενο, Τεύχος Προεκτιμώμενης Αμοιβής και Οικονομική Προσφορά) με ημερομηνία Φεβρουάριος 2014 και συγκεκριμένα στην προκήρυξη με τίτλο «Παροχή υπηρεσιών επίβλεψης των έργων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της "Εγνατία Οδός Α.Ε."» και αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών του Αναδόχου που συνίσταται στην προσφορά προς τη Δ/νουσα Υπηρεσία της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της «Εγνατία Οδός Α.Ε.» γνώσεων και ικανοτήτων διαθέτοντας συγκεκριμένο επιστημονικό προσωπικό και άλλα μέσα στον χρόνο ισχύος της σύμβασης προκειμένου να ελέγχεται αποτελεσματικά η διαδικασία παραγωγής του οικείου έργου και να επιβλέπεται η όλη εκτέλεση του. Πιο συγκεκριμένα η περιοχή των υπηρεσιών επίβλεψης των 35 συνολικά έργων εκτείνεται σε όλο το νησιωτικό σύμπλεγμα του Αιγαίου (Νησιά Βορειοανατολικού Αιγαίου, Κυκλάδες, Δωδεκάνησα).

Στο άρθρο 2 του Τεύχους με τίτλο «Τεχνικό Αντικείμενο» προβλέπεται ότι:

«Οι συμβατικές υποχρεώσεις του Αναδόχου κατά τρόπο ενδεικτικό θα είναι οι εξής:

- να διαθέσει, να οργανώσει και να συντονίσει τους Μηχανικούς του και το λοιπό προσωπικό του που θα ασκήσουν και θα υποστηρίξουν την επίβλεψη των συμβάσεων κατασκευής των έργων της Εγνατία Οδός Α.Ε. ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι ως προς τον χρόνο κατασκευής, το κόστος, την ποιότητα και την ασφάλεια των εργασιών.
- να μεριμνεί για τη σύνταξη μηνιαίων εκθέσεων προόδου του οικείου έργου κάθε ομάδας επίβλεψης, η οποία έκθεση θεωρείται μηνιαία παραδοτέα έκθεση προόδου του αντίστοιχου έργου, ώστε να καταστεί δυνατή η χρηματοδοτική και φυσική παρακολούθηση της προόδου των εργασιών αλλά και ο έγκαιρος εντοπισμός προβλημάτων.
- να μεριμνεί για τη σύνταξη τελικής έκθεσης εργασιών για κάθε περαιωθέν έργο
- να προσφέρει στο ανωτέρω προσωπικό του τους απαραίτητους ανθρώπινους πόρους και την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή προκειμένου να ασκήσουν τα καθήκοντα τους [...]
- να αναλάβει την αστική ευθύνη για πράξεις ή παραλείψεις των Μηχανικών και του προσωπικού του επίβλεψης, οι οποίες προκύπτουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
- να αναλάβει πέραν των υπηρεσιών επίβλεψης των έργων και άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες επίβλεψης όπως:
  - i. να ελέγχει την κατασκευασιμότητα των μελετών
  - ii. να αναπτύσσει σύστημα διαχείρισης ποιότητας συμβατό με το σύστημα της ΕΟΑΕ
  - iii. να επιλαμβάνεται θεμάτων Υγιεινής και Ασφάλειας στα εργοτάξια

Τέλος στο ίδιο Τεύχος προβλέπεται ότι οι Ομάδες Επίβλεψης, κατ' επιλογή της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και σύμφωνα με τον Κανονισμό ανάθεσης και εκπόνησης μελετών και ανάθεσης και εκτέλεσης έργων της ΕΟΑΕ, θα προσφέρουν υποστηρικτικές υπηρεσίες όπως τον έλεγχο του χρόνου και του κόστους κατασκευής των έργων, τον έλεγχο κατασκευασιμότητας των μελετών, τον έλεγχο της οργάνωσης των εργοταξίων, τη διαχείριση ποιότητας και τους ποιοτικούς ελέγχους των έργων, τον έλεγχο της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας των εργοταξίων, τον έλεγχο τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, τις απαλλοτριώσεις και τις αδειοδοτήσεις, την περαιώση και την παράδοση των έργων κλπ.

δ) Περίληψη της διακήρυξης, στην οποία περιελήφθησαν οι ως άνω -υπό σημεία α) και β)- αναφερόμενοι όροι, δημοσιεύθηκε νομίμως στο Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2014/S 047-078771 και ημερομηνία αποστολής 05.03.2014) και ακολούθως, στο τεύχος των προκηρύξεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ημερομηνία δημοσίευσης 06.03.2014) και στον ημεδαπό τύπο («Ο ΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ» στις 13.03.2014, «ΠΡΟΟΔΟΣ» στις 07.03.2014, «ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ» στις 07.03.2014 και «Realnews» στις 09.03.2014). Τα τεύχη του διαγωνισμού αναρτήθηκαν και διατέθηκαν ηλεκτρονικά στους υποψηφίους στις 07.03.2014 από την ιστοσελίδα της «Εγνατία Οδός Α.Ε.».

ε) Την 16.04.2014, ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, συνήλθε η από 31.03.2014 συγκροτηθείσα Επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού, η οποία στο Πρακτικό Ι διαπίστωσε ότι «δεν κατατέθηκαν φάκελοι προσφοράς στην Υπηρεσία Πρωτοκόλλου, αλλά ούτε και ενώπιον της Επιτροπής» και έκρινε το διαγωνισμό άγονο.

στ) Με την 829/10/14.05.2014 απόφαση του Δ.Σ. της αναθέτουσας αρχής αποφασίστηκε η κήρυξη ως άγονου του διαγωνισμού επιλογής αναδόχου σύμβασης με αντικείμενο την «Παροχή υπηρεσιών επίβλεψης των έργων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της "Εγνατία Οδός Α.Ε."» και η έγκριση επιλογής αναδόχου της ανωτέρω σύμβασης με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης. Επισημαίνεται ότι όπως ρητά αναφέρεται στην ως άνω απόφαση η ενεργοποίηση αυτή τελεί υπό την αίρεση της εξασφάλισης σύμφωνης γνώμης από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., το Ελεγκτικό Συνέδριο και τη Διαχειριστική Αρχή και ως εκ τούτου εκλαμβάνεται ως το εκ του νόμου απαιτούμενο, για την παροχή σύμφωνης γνώμης από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ, σχέδιο απόφασης.

ζ) Κατόπιν των ανωτέρω, η Εγνατία Οδός Α.Ε. αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., κατ' άρθρο 25 παρ. 1 εδ. α Π.Δ. 60/2007 για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη της σύμβασης: «Παροχή υπηρεσιών επίβλεψης των έργων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της "Εγνατία Οδός Α.Ε."» με προεκτιμώμενη αμοιβή 400.000 € (χωρίς Φ.Π.Α.).

II. Νομικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, ορίζει τα ακόλουθα:

«δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι

συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]».

4. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του Π.Δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζει:

“Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 137.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο iii), που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV. [...]

β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, είτε ii) από τις αναθέτουσες αρχές που αναφέρονται στο Παράρτημα IV και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V, είτε iii) από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II Α, υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5 των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι αντίστοιχες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, ή/και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II Β.”

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1251/2011 Κανονισμού της Επιτροπής της 30ης Νοεμβρίου 2011 για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στις 130.000 και 200.000 ευρώ αντίστοιχα και ακολούθως σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε πλέον στις 134.000 και 207.000 ευρώ αντίστοιχα.

5. Στο άρθρο 25 του Π.Δ. 60/2007 ορίζεται:

“...1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών: α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη, ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημα της...”

6. Στο δε άρθρο 77 "Τελικές διατάξεις" του ως άνω Π.Δ. ορίζεται ότι: *“Από την έναρξη ισχύος του παρόντος: 1. Διατηρείται σε ισχύ ο ν. 3316/2005 (Α' 42). [...]"*

7. Στο άρθρο 5 παρ. 6 και 11 του Ν. 2229/1994 (ΦΕΚ Α' 138) ως ισχύει ορίζεται το νομικό καθεστώς στο οποίο εμπίπτει η λειτουργία της Ε.Ο. Α.Ε. ως εξής:

“6. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ιδρύονται νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χωριστά για κάθε μεγάλο έργο ύψους άνω των είκοσι πέντε δισεκατομμυρίων (25.000.000.000) δραχμών με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας.(...) 11. Οι εταιρείες λειτουργούν

για χάρη του δημοσίου συμφέροντος, είναι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. (...) Οι μετοχές τους ανήκουν αποκλειστικά στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται στη Γενική Συνέλευση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και τον αρμόδιο κατά περίπτωση υπουργό. Η εποπτεία επί των εταιρειών ασκείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και τον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό (...)"

III. Νομική Εκτίμηση

8. Το υπό εξέταση αίτημα της Ε.Ο. Α.Ε., η οποία αποτελεί αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 9 του ΠΔ 60/2007, καθόσον έχει μοναδικό μέτοχο το Δημόσιο και αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, αφορά στη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών επίβλεψης έργων, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη της οποίας ανέρχεται σε 400.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, χρονικής διάρκειας 12 μηνών και με δικαίωμα προαίρεσης-χρονικής επέκτασης για επιπλέον 12 μήνες και μέχρι του ποσού των 400.000,00€ χωρίς Φ.Π.Α., η οποία εμπίπτει στην κατηγορία υπηρεσιών υπ' αριθμ. 12 του Παραρτήματος II Α του π.δ. 60/2007, ως εκ τούτου αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια της περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007.

Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμήθειας συνολικού προϋπολογισμού 400.000,00€ χωρίς ΦΠΑ με διατήρηση δικαιώματος προαίρεσης-χρονικής επέκτασης για επιπλέον 12 μήνες και μέχρι του ποσού των 400.000,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

9. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 Π.Δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48). Εξάλλου, το βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει ο προτιθέμενος να κάνει χρήση των διατάξεων αυτών (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΕ, αποφάσεις της 10^{ης} Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10^{ης} Απριλίου

2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14^{ης} Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2^{ας} Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33).

10. Ειδικότερα, η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 25 παρ. 1 περ. α' του Π.Δ 60/2007, στη βάση του οποίου οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, προϋποθέτει:

α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,

Με βάση σχετική νομολογία (βλ. Ελ. Συν. Αποφ. VI Τμ. 935/2013, 29, 290, 600, 2654/2012, 1647, 1249, 466, 476, 475/2011 και 3132, 3134, 3149/2010) σχετικά με την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, παγίως έχει κριθεί ότι η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 24 και 25 του Π.Δ. 60/2007, συνέχεται άμεσα με τον προηγθέντα αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία.

β) να μην έχει υποβληθεί, κατά την υπό σημείο α) ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές να μην κρίνεται κατάλληλη, ή να μην υπάρχει κανείς υποψήφιος,

γ) να μην τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση.

δ) Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως.

11. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την προϋπόθεση, προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας.

Η «Εγνατία Οδός Α.Ε.» διενήργησε διεθνή ανοικτό διαγωνισμό για τη σύναψη της σύμβασης: «Παροχή υπηρεσιών επίβλεψης των έργων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της "Εγνατία Οδός Α.Ε."» χρονικής διάρκειας 12 μηνών με προεκτιμώμενη αμοιβή 400.000 € (χωρίς Φ.Π.Α.) και με δικαίωμα προαίρεσης-χρονικής επέκτασης για επιπλέον 12 μήνες και μέχρι του ποσού των 400.000,00€ χωρίς Φ.Π.Α.. Η εν λόγω διακήρυξη, για την οποία τηρήθηκαν οι απαιτούμενες διατυπώσεις δημοσιότητας, δεν περιείχε όρους που θα απέτρεπαν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή του στο σχετικό διαγωνισμό, όπως προκύπτει από το παραπάνω παρατεθέν ιστορικό.

β) Ως προς την μη υποβολή προσφοράς ή την μη ύπαρξη υποψηφίου.

Σύμφωνα με το από 16.04.2014 σχετικό πρακτικό της Επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού και αξιολόγησης, το οποίο εγκρίθηκε με την με αρ. 829/10/14.05.2014 απόφαση του Δ.Σ. της εταιρείας "Εγνατία Οδός Α.Ε.", δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά.

γ) Ως προς τη μη ουσιώδη τροποποίηση των αρχικών όρων της σύμβασης:

Η εταιρεία "Εγνατία Οδός Α.Ε.", στην με αρ. 829/10/14.05.2014 απόφαση του Δ.Σ. της, με την οποία κηρύχτηκε άγονος ο διαγωνισμός, επικαλείται ρητά το άρθρο 25 παρ 1α του ΠΔ 60/2007, σύμφωνα με το οποίο θα γίνει η προσφυγή στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της σύμβασης για την «Παροχή υπηρεσιών επίβλεψης των έργων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της "Εγνατία Οδός Α.Ε."». Επίσης στην ίδια απόφαση αναφέρεται ότι η διεξαγωγή του διαγωνισμού θα γίνει «...σύμφωνα με τους όρους των υπ' αριθμ. 808/2/19.12.13 και ΑΔΕ 4421/03.02.14 αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διευθύνουσας Επιτροπής αντίστοιχα της «Εγνατία Οδός Α.Ε.», ήτοι τους όρους της αρχικής διακήρυξης.

12. Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 25, παρ. 1, περ. α' του Π.Δ. 60/2007, καθώς προκύπτει η συνδρομή λόγου και προϋπόθεσης για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση της σύμβασης για την «Παροχή υπηρεσιών επίβλεψης των έργων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της "Εγνατία Οδός Α.Ε."» με προεκτιμώμενη αμοιβή 400.000 € (χωρίς Φ.Π.Α.), του άγονου προηγηθέντος σχετικού διαγωνισμού. Επιπλέον, για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας διαπραγμάτευσης, πρέπει να τηρηθούν οι αρχικοί όροι της διακήρυξης.

IV. Συμπέρασμα

13. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α-ΔΗ.ΣΥ ομόφωνα αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος της εταιρείας "Εγνατία Οδός Α.Ε.",, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση για την ανάθεση της σύμβασης για την «Παροχή υπηρεσιών επίβλεψης των έργων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Εποπτείας Έργων Νησιωτικής & Υπόλοιπης Χώρας της "Εγνατία Οδός Α.Ε."» με προεκτιμώμενη αμοιβή 400.000 € (χωρίς Φ.Π.Α.), σύμφωνα με τη διάταξη του π.δ. 60/2007, άρθρο 25, παρ. 1, περ. α, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού και με τον όρο της μη ουσιώδους τροποποίησης των όρων της διακήρυξης του άγονου διαγωνισμού που προηγήθηκε, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 10 Ιουλίου 2014

**ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο Πρόεδρος**

Δημήτριος Ράϊκος